

BESLUT OM OBLIGATORISK HÄLSOKONTROLL ENLIGT 16 § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR SOM GÄLLER VID GRÄNSÖVERGÅNGARNA INOM REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I SYDVÄSTRA FINLANDS OMRÅDE

ÄRENDE

Beslut med stöd av 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar om förordnande om hälsokontroll för att förhindra spridning av den i 1 § i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar avsedda allmänfarliga smittsamma sjukdomen covid-19 som orsakas av viruset SARS-CoV-2.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med detta beslut. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av denna anledning har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 mom. 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Förordnande

För att förhindra spridningen av den allmänfarliga smittsamma sjukdomen covid-19 förordnar regionförvaltningsverket med stöd av 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar att alla personer som anländer till Finland från ett riskland via gränsövergångarna på Åbo flygplats, i Åbo hamn och Nådendals hamn i samband med inresan ska genomgå en hälsokontroll som ordnas av Åbo stad eller Nådendals stad vid gränsövergången.

I förordnandet avses med personer som kommer från riskländer sådana personer som inom 14 dygn före inresan har vistats i ett land där incidensen av covid-19 överstiger 25 / 100 000 personer / 14 dygn.

Förordnandet gäller inte barn som är födda 2005 eller senare och inte heller transport- och logistikpersonal i deras arbetsuppgifter.

Förordnandet gäller inte heller personer som kan uppvisa ett tillförlitligt intyg över att ha

- 1) fått alla vaccinationer i en vaccinationsserie och det har gått minst två veckor sedan den sista vaccinationen,

2) haft covid-19 samt fått minst en vaccindos för minst en vecka sedan eller

3) haft covid-19 för mindre än sex månader sedan.

Godtagbara vacciner är de som finns listade i tabell 1 (bilaga 1) i THL:s anvisning 10.6.2021 eller i senare anvisning från THL.

Förordnandet är i kraft under tiden 24.6.2021–31.7.2021.

Det här beslutet ersätter under tiden 24.6.2021–30.6.2021 det beslut som meddelades 27.5.2021 med stöd av 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar (LSAVI/6297/2021).

Motivering

Tillämpade bestämmelser

Enligt 7 § i grundlagen (731/1999) har alla rätt till liv och till personlig frihet, integritet och trygghet.

Enligt 10 § i grundlagen är vars och ens privatliv, heder och hemfrid tryggade.

Enligt 22 § i grundlagen ska det allmänna se till att de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna tillgodoses.

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

Enligt 14 § i lagen om smittsamma sjukdomar ska kommunen anordna allmänna vaccinationer och hälsokontroller för att förebygga smittsamma sjukdomar. Det är frivilligt att delta i vaccinationer eller hälsokontroller.

Enligt 15 § 1 momentet i samma lag kan regionförvaltningsverket förordna om hälsokontroll av personer som vistas på någon ort inom dess verksamhetsområde eller på vissa arbetsplatser, i vissa inrättningar, i färdmedel eller på liknande ställen, om undersökningen behövs för förhindrande av att en allmänfarlig smittsam sjukdom sprids. Det är frivilligt att delta i hälsokontrollen.

Enligt samma paragraf 2 momentet utförs hälsokontrollen av läkare eller under läkares uppsikt av någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården med lämplig utbildning. Som en del av kontrollen kan nödvändiga prover tas och andra undersökningar utföras som inte medför betydande olägenhet för den som undersöks.

16 och 22 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) har ändrats genom lagen om ändring av 16 och 22 § i lagen om smittsamma sjukdomar (224/2021). Dessutom har till 89 §, sådant det lyder i lagen 147/2021, fogats ett nytt 2 moment. De ovan nämnda ändringarna har trätt i kraft den 29 mars 2021.

Enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar kan regionförvaltningsverket besluta att det är obligatoriskt att delta i hälsokontroller som avses i 14 och 15 §, om det är nödvändigt för att förebygga spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom. Beslutet kan riktas till en enskild person eller till flera personer.

Enligt 2 momentet i 16 § i lagen kan den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar fatta beslut om obligatorisk hälsokontroll av en enskild person, om det är nödvändigt för att förebygga spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom.

I 22 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms att den som har insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat i en allmänfarlig eller övervakningspliktig smittsam sjukdom och den som har utsatts eller med fog misstänks ha utsatts för smitta av en sådan sjukdom ska för den yrkesutbildade person inom hälso- och sjukvården som utreder saken uppge sitt namn, sitt födelsedatum eller sin personbeteckning, sina kontaktuppgifter, sin hemkommun och eventuell annan vistelseort samt andra nödvändiga uppgifter som behövs för att förhindra spridningen av den smittsamma sjukdomen.

I 60 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms det att om det finns en uppenbar risk för att en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom ska spridas och sjukdomsspridningen inte kan förhindras på något annat sätt, kan den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar eller den läkare i tjänsteförhållande som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar besluta att en person ska hållas i karantän i högst en månad. Beslut om karantän kan meddelas den som konstaterats eller med fog misstänks ha utsatts för en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Enligt 89 § 2 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar har Gränsbevakningsväsendet, utöver det som föreskrivs någon annanstans i lag, rätt att för utförande av handräckningsuppdrag stoppa fordon och reglera trafiken med iakttagande av 38 § i gränsbevakningslagen (578/2005) samt rätt att behandla hälsouppgifter som är nödvändiga för handräckningsuppdraget med iakttagande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), dataskyddslagen (1050/2018) och lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet (639/2019).

Enligt 1 § 1 mom. 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är en infektion som orsakas av en ny typ av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

I social- och hälsovårdsministeriets styrningsbrev 3.2.2021 Bekämpning av coronavirussmitta i den gränsöverskridande trafiken (VN/2763/2021) konstateras att incidensen av covid-19-fall i flera länder är mångdubbelt så stor som i Finland, vilket innebär att vistelse i dessa länder medför en klart större risk för covid-19-smitta än i Finland. SARS-CoV-2-virusvarianterna kan leda till en epidemi som sprids betydligt snabbare än förut och till att hälso- och sjukvården överbelastas.

Enligt brevet beslutade regeringen vid statsrådets allmänna sammanträde den 22 januari att skärpa både gränstrafiken och test- och karantänrekommendationerna. Syftet med dessa åtgärder är att förhindra att coronaepidemin tar ny fart och spridningen av virusvarianten i Finland.

I social- och hälsovårdsministeriets styrningsbrev 26.2.2021 Bekämpning av coronavirussmitta i den gränsöverskridande trafiken (VN/5304/2021) hänvisas till ett brev som ministeriet skickade 3.2.2021 och konstateras bland annat att det är skäl att ytterligare effektivisera verksamheten.

I social- och hälsovårdsministeriets styrbrev 30.3.2021 *Ändringarna i lagen om smittsamma sjukdomar gällande obligatorisk hälsokontroll och lämnande av uppgifter* konstateras det att bekämpningen av smitta som eventuellt sprids via personer som anländer till Finland är central för att hindra att epidemin och virusvarianter sprids. Effektiv, ändamålsenlig och proportionerlig bekämpning av smitta i den gränsöverskridande trafiken är möjlig endast genom att myndigheterna och de övriga instanserna vid gränsövergångsställena samarbetar intensivt och även beaktar de lokala förhållandena. På grund av att det i det rådande epidemiläget är nödvändigt styr social- och hälsovårdsministeriet regionförvaltningsverken till att med beaktande av THL:s rekommendationer fatta beslut enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar för resenärer som anländer till Finland och förutsätter att alla behöriga myndigheter agerar på ett sådant sätt som situationens allvar kräver och utövar alla sina befogenheter som lagen om smittsamma sjukdomar möjliggör för att hindra att epidemin sprids.

Institutet för hälsa och välfärd har 4.2.2021 och 29.3.2021 gett anvisningar om testning vid gränsen för att förhindra spridningen av nya SARS-CoV2-varianter som smittar lätt. THL rekommenderar att alla resenärer från riskländer hänvisas till coronatest vid gränsövergångsstället. THL anser att det för att kontrollera covid-19-epidemin och förhindra att nya virusvarianter sprids är nödvändigt att man vid gränsövergångarna så noga som möjligt följer THL:s rekommendationer om rutinerna för tester och karantän.

I social- och hälsovårdsministeriets styrbrev 25.5.2021 (VN/13919/2021) konstateras det att i styrbrevet 30.3.2021 beskrivs ett förfarande för bekämpning av covid-19-infektioner i den gränsöverskridande trafiken. I styrbrevet 25.5.2021 konstateras vidare att avveckling av begränsningarna i trafiken över de inre eller yttre gränserna kommer att öka antalet resenärer för vilka det krävs hälsosäkerhetsåtgärder vid gränserna. Processen för ankomst till landet ska planeras så smidigt som möjligt så att hälsosäkerhetsåtgärderna vid ankomsten i första hand riktas till personer som inte har ett intyg över förhandstest. När intygen avläses och passagerarna ges anvisning ska det användas elektroniska system. Personer som tagit ett förhandstest eller ett test omedelbart efter ankomsten ska hänvisas till ett andra test som tas 72 timmar efter ankomsten till landet. Kommunerna ansvarar för att ordna covid-19-testning i sina områden.

Institutet för hälsa och välfärd (THL) har 10.6.2021 gett en rekommendation om hälsokontroller i samband med inresa i landet som ska göras i syfte att förhindra spridning av viruset SARS-CoV-2. Anvisningen ersätter THL:s anvisning från den 29 mars 2021 om testning vid gränsövergångarna. I THL:s anvisning 10.6.2021 konstateras det att som riskland definieras enligt statsrådets principbeslut VNK/2020/114 (11.9.2020) ett land där

incidensen av covid-19-fall under 14 dygn är över 25 per 100 000 personer. Alla resenärer från riskländer hänvisas till hälsokontroll där man kontrollerar resenärernas intyg över coronavaccinationer eller coronavirustest som tagits före resan eller intyg över tidigare covid-19-sjukdom. THL rekommenderar att passagerare som har fått en komplett vaccinationsserie mot covid-19 inte vid inreseställen utsätts för några andra hälsosäkerhetsåtgärder i anslutning till bekämpningen av covid-19-pandemin förutom kontroll av intygen. I detta sammanhang innebär en fullständig vaccinationsserie att resenären har fått vaccinationer som har försäljningstillstånd och att det har gått minst 14 dygn sedan den sista vaccinationsdosen i vaccinationsserien gavs. Om resenären har haft covid-19 och dessutom har fått minst en dos covid-19-vaccin och det har gått minst 7 dygn sedan vaccineringen, jämföras resenären med sådana resenärer som har en fullständig vaccinationsserie. Om resenären har fått två olika covid-19-vaccin och det har gått minst 14 dygn sedan den sista dosen gavs, jämföras resenären med en resenär som har en fullständig vaccinationsserie. Resenären ska visa upp tillförlitliga intyg över vaccinationer och/eller att ha haft covid-19 för inresestälernas hälsovårdsmyndigheter. THL rekommenderar att man i samband med inresan godkänner intyg över de covid-19-vaccin som har fått försäljningstillstånd av en så kallad strikt läkemedelsmyndighet (tabell 1 i anvisningen daterad 10.6.2021).

Beträffande icke vaccinerade (covid-19-vaccination) eller passagerare från riskländer som fått en partiell vaccinationsserie är THL:s rekommendation att man vid gränsövergångarna hänvisar till coronavirustest alla resenärer från riskländer som inte har vaccinerats och som inte har 1) ens en partiell serie coronavaccin eller 2) intyg över negativt coronavirustest (PCR- eller antigen test) som tagits högst 72 timmar före inresan eller 3) ett intyg över tidigare covid-19-infektion. (Det ska ha gått minst 11, men högst 180 dygn, från sjukdomens början eller ett positivt testresultat).

Om gränsövergångsstället inte har möjlighet att ta prover ska resenären söka sig till ett test i sin vistelse- eller boendekommun inom ungefär ett dygn från inresan. THL rekommenderar vidare att hälsomyndigheterna vid gränsövergångsstället samlar in och sänder personuppgifterna och kontaktuppgifterna för de resenärer från riskländer som är ovaccinerade eller endast har en partiell vaccinationsserie till myndigheterna för smittsamma sjukdomar på resenärens vistelse- eller bostadsort. Dessa myndigheter hänvisar resenärerna till ett andra coronavirustest, eller de resenärer som har en partiell vaccinationsserie till ett första coronavirustest, tidigast 72 timmar efter inresan. Om resenären vistas i landet i mindre än 72 timmar eller om resenären tidigare haft covid-19 samlas inga uppgifter in för att hänvisa honom eller henne till ett test inom 72 timmar.

Barn som är födda år 2005 eller senare behöver enligt anvisningen inte genomgå hälsokontrollen. Rekommendationen gäller inte heller transport- och logistikpersonal i deras arbetsuppgifter.

Bedömning av ärendet

Ur ett samhällsligt perspektiv är det viktigt att förebygga spridningen av den smittsamma sjukdomen covid-19 för att medborgarnas grundläggande rätt till liv och trygghet ska kunna säkras. När det gäller att förebygga spridningen av covid-19-smitta består de centrala metoderna av att identifiera smittkällor och dem som exponerats för smitta samt att förhindra fortsatt smittspridning.

Regionförvaltningsverket konstaterar att enligt THL ska regionförvaltningsverken se till att hälsosäkerhetsåtgärderna vidtas genom att förordna om obligatoriska hälsokontroller enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar för passagerare som har vistats i riskländer inom 14 dygn före inresan. Enligt THL:s anvisning 10.6.2021 behöver hälsosäkerhetsåtgärderna dock inte riktas mot de passagerargrupper som separat anges i anvisningen. Regionförvaltningsverket konstaterar vidare att enligt social- och hälsovårdsministeriets styrning är det i det rådande epidemiläget nödvändigt att regionförvaltningsverken med beaktande av THL:s rekommendationer fattar beslut enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar för resenärer som anländer till Finland. Ministeriet förutsätter att alla behöriga myndigheter agerar på ett sådant sätt som situationens allvar kräver och utövar alla sina befogenheter som lagen om smittsamma sjukdomar möjliggör för att hindra att epidemin sprids.

På grundval av ovanstående anser regionförvaltningsverket att förutsättningarna för att meddela ett föreläggande enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar uppfylls.

Om en person som med stöd av 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar har förordnats delta i hälsokontroll, men inte iakttar denna skyldighet kan den läkare i kommunen eller sjukvårdsdistriktet som ansvarar för smittsamma sjukdomar begära handräckning av polisen med stöd av 89 § i lagen om smittsamma sjukdomar.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Grundlagen (731/1999) 7, 10 och 22 §
Lag om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 1, 14, 15, 16, 22, 60 och 89 §
Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 §

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar får detta beslut överklagas genom besvär hos Åbo förvaltningsdomstol. En besväransvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 mom. i lagen om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar verkställs detta beslut omedelbart trots eventuellt överklagande.

MER INFORMATION

Ytterligare information i ärendet ges vid behov av jurist Tuomo Ollula, tfn 0295 018 014.

Enhetschef Pepe Uskelin

Jurist Tuomo Ollula

BILAGA THL:s rekommendation om hälsokontroller i samband med inresa i landet i syfte att förhindra spridning av viruset SARS-CoV-2 (10.6.2021).

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgIFT

Beslutet delges genom offentlig delgivning

Delgivningen av detta beslut sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende vid Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland till och med 31.7.2021. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbsida rfv.fi.

Delfåendet av detta beslut anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande har publicerats på regionförvaltningsverkets webbsidor.

Prestationsavgift Avgiftsfritt beslut

Sändlista Åbo stads registratorskontor
Nådendals stads registratorskontor

För kännedom Institutet för hälsa och välfärd
Social- och hälsovårdsministeriet
Statsrådets kanslis kommunikationsavdelning
Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt
Polisinrättningen i Sydvästra Finland
Gränsbevakningsväsendet
Finavia Abp
Åbo stad: Jutta Peltoniemi, Jane Marttila
Nådendals stad: Kristian Kallio, Roope Salmi